

BEHOVET AV EN FINLANDSSVENSK NÄMNDEMANNAAORGANISATION

I Finland bor cirka fem miljoner människor varav ca 300.000 har svenska som modersmål. Merparten av den svenska befolkningen bor längs med hela kustremsan vid Kvarken, södra delen av Bottenviken och Finska viken.

Utöver detta finns språk-öar av svensk befolkning på många olika ställen i Finland. Vi finlandssvenskar värnar om vårt språk och vår kultur i alla lägen och bevakar intensivt våra intressen. Sådan är verkligheten när man är i minoritet.

Ett frekvent samtalsämne bland de svenskspråkiga nämndemännen under senare delen av 90-talet var behovet att grunda en svenskspråkig nämndemannaförening i Österbotten för att värna om svenskan i juridiska sammanhang och för att anordna utbildning på svenska för svenskspråkiga nämndemän eftersom utbildningen för det mesta, dvs nästan alltid, hölls enbart på finska.

I november 1999 inbjöd några nämndemän alla svenskspråkiga nämndemän i Österbotten att delta i grundandet av en förening. I det konstituerande mötet som hölls i Justitiehuset, Vasa tingsrätt, deltog en sjättedel av de svenskspråkiga nämndemännen i Österbotten. Föreningen antog namnet Österbottens svenska nämndemannaförening och år 2001 godkändes stadgarna av Patent- och re-

Viveca Bäck

gisterstyrelsen, Föreningsregistret. Ur stadgarna framgår föreningens syfte och verksamhet:

Föreningens syfte

Föreningens syfte är att aktivera de svenskspråkiga nämndemännen i frågor som berör nämndemannaskapet, att värna om det svenska språket i juridiska sammanhang, att bereda möjligheter till regelbundna kontakter såväl medlemmar emellan som medlemmar och tingsrätter emellan, att ordna informations- och utbildningstillfällen samt att i övrigt verka för nämndemännens intressen.

Glädjande har varit att majoriteten av de svenskspråkiga österbottniska nämndemännen redan under det första verksamhetsåret anslöt sig till förening-

en. Vid utgången av år 2005 hade föreningen 63 medlemmar av ett totalt 70-tal svenskspråkiga nämndemännen i Österbotten. Föreningen har aktivt ansökt om verksamhetsbidrag från olika instanser.

Utbildning

Resurserna har använts till utbildning, studiebesök, studieresor samt samarbete med nämndemän även på andra orter. Första utbildningstillfället ordnades år 2000 och efter detta har årligen flera utbildningstillfällen anordnats och många olika föreläsare berikat föreningens medlemmar med fullvärdig och matnyttig information. Som föreläsare har fungerat bland annat hovrättsdomare, hovrättsfiskaler, tingsdomare, lagmän, åklagare, fängelsedirektörer, polischefer, kommissarier, poliser, professorer, doktorer, rättsassistenter.

Studiebesök har anordnats 1-2 gånger per år till olika instanser som till hovrätter, tingsrätter, tingshus, fängelser, polishus, kriminaltekniskt laboratorium, kriminalmuseum, institution för rättsvetenskap och institutet för mänskliga rättigheter.

Målsättningen

Målsättningen med utbildningsverksamheten har varit att den skall komma alla medlemmar till godo varför tillfällena har varit ut-

spridda i hela det österbottniska verksamhetsområdet inklusive även orter utanför Österbotten för att få mångsidighet i verksamheten.

Att få skolning av professionella är självfallet värdefullt men också att nämndemännen träffas och har möjlighet att diskutera hur vi upplever vårt nämndemannaskap och vad vi anser kunde förbättras och vidareutvecklas.

Föreningen har år 2003 initierat samarbete med svenska nämndemän i södra Finland, närmare bestämt med Raseborgs nämndemannaklubb vilket har utmynnat i gemensamma aktiviteter.

Under innevarande verksamhetsår kommer samarbetet med svenska nämndemän att utökas till fler områden i Åboland, till Nyland och till Åland.

Samarbete med Umeå nämndemannaförening inleddes år 2004 och har varit extremt givande. Föreningarna har besökt varandra, haft gemensamma utbildnings- och diskussionstillfällen. Planer på fortsättning föreligger.

Föreningen har även med många skrivelser uppmärksammat myndigheter och instanser om otaliga brister visavi det svenska i juridiska sammanhang. Kontakter har tagits med bland annat Vasa stad, Svenska folkpartiet, Svenska Finlands Folkting och Justitieministeriet. Initiativ har även, ef-

Ökad satsning mot grov organiserad brottslighet

Regeringen presenterar nu ytterligare satsningar i kampen mot den grova organiserade brottsligheten.

Regeringen har presenterat ett antal nya verktyg för de brottsbekämpande myndigheterna som buggning, utökad telefonavlyssning, skärpt kontroll av vapen, skyddsidentiteter för poliser som arbetar "under cover" och utökad vittnesskydd.

Organisationen inom Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten stärks med bättre nationell samordning genom en ny enhet under Rikskriminalpolisens.

Arbetet kommer att ledas av Peter Tjäder, tidigare chef för Länskriminalpolisen i Malmö, med stor erfarenhet av bland annat MC-brottslighet.

Polisen öronmärker också 120 miljoner kronor i kampen mot den grova organiserade brottsligheten.

Hovrätten i Vasa fyller 230 år 2006. Hans Nyblom, Göran Bergström, Viveca Bäck, Nils Karlsson och Barbro Berglund ingår i styrelsen för Österbottens Svenska Nämndemannaförening.

ter ett besök hos Umeå nämndemannaförening, tagits till att återupprätta en gammal värdefull tradition, tingspredikan. Första tingspredikan hölls i Korsholms kyrka i mars 2005 och den 28 september 2006 ordnar vi tingspredikan i Pedersöre kyrka.

Tre områden

Vid värnandet om det svenska språket i Finland är det tre områden som är särskilt viktiga att bevaka, nämligen utbildning, vård och rättsväsende. För de svenskspråkiga nämndemännen som utöver allt annat är valda att representera det svenska i rättsligt sammanhang, är detta med bevakandet av rättssäkerheten för de svenskspråkiga en stor utmaning, speciellt i tvåspråkiga tingsrätter.

För närvarande pågår i Finland ett genomgripande reformarbete på många olika plan. Kommun- och servicestruktur-

reformen genom vilken eftersträvas att garantera upprätthållandet av god service även framgent innebär implicit krav på större kommuner vilket kan betyda att svenska kommuner efter samgång över en natt kan förlora sin svenska majoritet och bli tvåspråkiga med liten svensk minoritet.

Förödande

I den samtidigt pågående härsreformens eftersträvas större befolkningsunderlag per härad och konsekvensen kan vara förödande visavi det svenska pga den regionala spridningen i befolkningen.

Den springande frågan är om det finns beredskap från övergripande myndigheter att bevara det svenska. Mycket osäkert!

Även åklagarväsendet skall reformeras och planen är att de nuvarande åklagardistrikten på nationell nivå skall reduceras kraftigt till totalt femton stora enheter. Detta inger stor oro.

För vår del i Österbotten skulle reformen innebära ett stordistrikt med finsk majoritet. I stora distrikt där svenskan är marginaliserad minskar förutsättningarna för att garantera den lagstadgade svenska servicen. Rik på mångårig erfarenhet är det smärtsamt bekant hur otroligt snabbt försämringens vindar kan blåsa.

ÖSN kommer självfallet att aktivt följa upp reformarbetet och med klar och tydlig stämning påtala planerade olägenheter visavi det svenska, - ett i och för sig hart när oöverkomligt arbete. Framför oss ligger ett nytt verksamhetsår som erbjuder många utmaningar men även en räckvidd av allehanda stimulerande och motiverande uppdrag.

Det gäller att gå vidare och framåt, allt vidare framåt.

Viveca Bäck
ordförande för
Österbottens svenska
nämndemannaförening